

Š a c h y - hra královská
ing. Jaroslav Jirovský

Z dostupných pramenů je zjištěno, že historie královské hry v Bakově nad Jizerou zasahuje až do začátku našeho století. Šachy do roku 1928 byly v Bakově hrány některými jednotlivci pouze pro zábavu bez účasti v soutěžích.

V roce 1928 se první sdružení šachistů zařadilo k místnímu sportovnímu klubu. Byly uspořádány první přebory města Bakova, prvním přeborníkem se stal Ferdinand Kylar, v roce 1929 zvítězil Václav Zikmund, přední organizátor šachového dění v Bakově.

V roce 1930 dne 17.3. byl založen šachový odbor u SK Bakov n. Jiz., prvním předsedou byl zvolen Josef Resl. Od roku 1932 až do roku 1946 byl předsedou odboru František Studničný. Odbor vyvíjel bohatou činnost. Zúčastňoval se hlavně turnajů družstev v okolí, simultánních produkci mistrů šachu z ČSR i předních světových velmistrů. K mimořádným úspěchům patří remiza Šulce s kandidátem mistrovství světa sovětským velmistrem Bogoljubovem a několik dalších remiz s předními mistry šachu ČSR jako byli Opočenský, Šajtar, Louma aj.

Hlavní stánek měli šachisté v bývalé restauraci Radnice, kterou měl v nájmu Václav Zikmund a později Karel Zikmund, též přední šachista v Bakově.

Na počest svého významného člena Václava Zikmunda, který zemřel v roce 1942, uspořádal šachový odbor v roce 1943 I. ročník memoriálu Václava Zikmunda. Memoriál se opakoval ještě v letech 1944, 1946 a 1954. Vítězi se stali Emil Šnajdr, Václav Roštenský, Miroslav Kešner, který obhájil vítězství i v roce 1954.

V roce 1946 v souvislosti s poválečnými okolnostmi se řada šachistů přestěhovala a organizovaná činnost šachového odboru ustala. Poslední akcí generace prvních zakládajících šachistů v Bakově byl IV. ročník memoriálu Václava Zikmunda v roce 1954. Od roku 1954 až do roku 1977 nebyly šachy v Bakově organizovaně hrány.

V květnu roku 1977 byl z podnětu několika nadšených hráčů šachu a předsedy TJ Lokomotiva PhDr. Vladimíra Bednáře založen šachový oddíl TJ Lokomotiva Bakov. Předsedou oddílu se stal ing. Jaroslav Jirovský, zakládající členové oddílu byli Josef Kříž, Jaromír Weiser, Milan Kameník, Zdeněk Zdobina, Josef Kupčina, Vítězslav Honc, Jiří Linhart, Milan Benada, Jan Velich, Jaroslav Stehlík, Jaroslav Nový, ing. Ivo Stránský, ing. František Rameš a pravnuke Václava Zikmunda Jiří Honc.

Oddílu byla přidělena jako hrací místnost bývalé hlediště loutkového divadla v sokolovně, která po úpravě a vybavení slouží oddílu dosud.

Výbor oddílu se zaměřil na rozšíření členské základny a získání mládeže za členy oddílu. V roce 1978 byl založen zájmový šachový kroužek žáků základní školy v Bakově a ve školním roce 1978/79 byl z kroužku vytvořen pionýrský oddíl. Žáky od založení kroužku vede neúnavný člen oddílu Josef Kříž, kterému vypomáhají Zdeněk Zdobina, Miroslav Horyna a Rudolf Kalčík.

Cílevědomou prací byli žáci dovedeni až do krajského přeboru družstev žáků i k dalším úspěchům v jednotlivých turnajích. Účast v krajském přeboru žákovských družstev ve nepřetržité pětileté době vyvrcholila 6. místem v ročníku 1984/85. Soupisku družstva tvořili: Luďek Švejdar, Jindřich Kolda, Petr Garšic, Miloš Cidlinský, Oldřich Pechánek a Martina Garšicová.

Žáci dosahují po celou dobu činnosti oddílu velmi dobrých výsledků. Ročně absolvují kolem 25 různých turnajů a soutěží. K nejlepším výsledkům je nutno počítat vítězství v okresním přeboru žáků Luďka Švejdera 1982 a 1983, v přeboru okresu mladších žáků 1985 Oldřicha Pechánka, okresním přeboru dívek 1984 Martiny Garšicové, vítězství v okresním přeboru dorostenců 1985 Martina Richtra i umístění v okresním přeboru žáků 1985 tj. 2, 3 a 8 místo Miloše Cidlinského, Luďka Švejdera a Petra Jirovského. K úspěchům je nutno dále počítat vybojovanou účast v celostátním finále festivalových turnajů žáků do 12 let: v r. 1982 - L. Švejdar, v r. 1984 a 1985

v kategorii dívek - M. Garšicová a v r. 1985 v kategorii žáků do 8 let - Petr Jirovský; vítězství v okresní pionýrské lize v r. 1980 - Oldřich Bareš, v r. 1982 a 1984 - L. Švejdar a v r. 1985 - Petr Garšic; umístění v 1. ročníku sedmiturnajové okresní šachové ligy žáků 1985 tj. 3, 4 a 8. místo L. Švejdar, Petr Garšic, P. Jirovský.

Od roku 1982 se žáci účastní turnajů Velkých cen ČSSR, ve kterých patří k nejlepším výsledkům 2. místo Jindřicha Koldy a 4. místo Miloše Cidlinského v roce 1982 a 3. místo P. Jirovského v roce 1985 na jednom z největších turnajů žáků do 10 let v Koželskovicích a 3. místa Jitky Zdobinové a P. Jirovského v r. 1985 v Ústěku. Družstvo žáků se ve VC ČSSR umísťuje kolem 50. místa z 200 hodnocených.

Nejlepší žáci jsou pravidelně za odměnu vysíláni do šachových pionýrských táborů v Bezdědicích a v Smastině okr. Topolčany. Do těchto táborů bylo zařazeno celkem 131 žáků.

V ostatní činnosti plní žáci úspěšně i úkoly vyplývající ze statutu pionýrského oddílu a vzorného kolektivu mládeže, jako např. je zájmová odzvěď zdatnosti, účast v soutěžích jiných sportů, vedoucí kroniky kolektivu, brigádní činnost apod.

U staršího a cílevědomá práce vedoucího Josefa Kříže a několika dalších členů i některých rodičů při podpoře NV TJ a základní škola, dovedla za krátkou dobu kolektiv žáků mezi nejlepší kolektivy mládeže v rámci celé TJ.

Sportovní činnost kategorií dospělých byla zahájena v r. 1977 pořádáním pravidelných oddílových přeborů a účasti družstva v okresním přeboru. V přeborech oddílu zvítězili: 1977/78 a 1979 Jiří Lirhart, 1980 - 1983 Jaromír Weiser, 1984 Jaroslav Nový a 1985 S. Weiser.

V okresním přeboru družstev se družstvo umísťovalo na 4. místě, v dalších sezónách se pravidelně A družstvo umísťovalo na 2-3. místě, B družstvo na 6-7. místě z 10 - 12 účastníků. V sezoně 1983/84 se A družstvo probíjelo do krajského přeboru, který byl hrán v sestavě Jaromír Weiser, Josef Kupčina, Jaroslav Nový, Jaroslav Boryna, Janáš

Horyna, Jiří Honec, Zdeněk Zdobina, Vítězslav Honec a Jan Velich. Přes vaškerou snahu se nepodařilo v soutěži uspět a zachovat si účast v další ročníku.

V okresním přeboru 1984/85 hrála družstva v těchto sestavách:
A družstvo: Jaroslav Nový, Josef Kupčina, Jaromír Weiser, Martin Richter, Vítězslav Honec, Oldřich Čapek, Oldřich Haken a Jan Velich.
B družstvo: Lumír Havlík, Zdeněk Zdobina, Rudolf Láca, Jiří Honec, Luděk Švajdar, Josef Kříž a Petr Čaršic.

Z dalších soutěží je pravidelně zajišťována účast v okresním přeboru družstev i jednotlivců v blaskové hře, v okresním přeboru jednotlivců a v kvalitním turnaji k ústřednímu vítězství v Třebí Jan. Pál. V těchto okresních přeborech jsme nedosáhli výrazných úspěchů, v Třebí v r. 1982 zvítězil Jaromír Weiser.

Dále jsou navštěvovány turnaje v okolí pořádané k významným výročím, odbornářské soutěže a soutěže v blaskové hře, které jsou hrány v klidné atmosféře a slouží k získání zkušeností zábavnou formou.

Oddíl každoročně vyhodnocuje nejlepšího sportovce - 3x Jaromír Weiser, 1x Jiří Honec a Jaroslav Nový a nejlepšího trenéra - 4x Josef Kříž, 1x Jaroslav Horyna. Všichni vyhodnocení byli v rámci celé TJ.

V posledních dvou volebních obdobích řídí činnost oddílu výbor ve složení: ing. Jaroslav Jirovský - předseda, Zdeněk Zdobina - místopředseda, Jaromír Weiser - jednatel, Vítězslav Honec - politicko-výchovný pracovník a kronikář a Josef Kříž - hospodář.

Činnost oddílu vychází z ročních plánů činnosti zaměřených na rozvoj šachu v Bakově a širokou společenskou činnost. Účinnými prostředky k tomu se staly mezioddílová soutěž, ve které se šachový oddíl umísťuje kolem 5. místa, což odpovídá možnostem, a soutěž o titul Vzorný. V soutěži o titul Vzorný oddíl TJ, ve které jsou v hodnocení skloubeny sportovní i společenské činnosti oddílu je šachový oddíl započal od roku 1978. Nyní soutěží druhým rokem o I. stupeň. Vzhledem k možnostem je cílem získání bronzové plakety v roce 1987 na počest

10. výročí založení oddílu.

Šachový oddíl má nyní 33 členů, z toho 14 žáků a 2 dorostence. Pro rozšíření popularity šachu pořádá 2x ročně náborový turnaj a 1x ročně přebor základní školy v šachu. Organizuje každoročně okresní přebor žákovských družstev, krajskou soutěž žákovských družstev o postup do krajského přeboru a jedno kolo krajského přeboru žákovských družstev. V roce 1985 bylo oddílu svěřeno uspořádání jednoho z turnajů Velké ceny ČSMH dorosteneckých družstev, který by se v budoucnu měl stát významným tradičním turnajem pořádaným v Bakově.

Cílem celé činnosti oddílu je být i nadále úspěšným oddílem Vzorné tělovýchovné jednoty Lokomotiva Bakov nad Jizerou ve sportovní a společenské oblasti a přispět k všestrannému rozvoji výchovy a životní úrovně obyvatel města.